

KYSTVERKET

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Deres ref.: 20/20032	Vår ref 2021/5036-5	Arkiv nr	Saksbehandler Paul Gustav Nyland	Dato 12.07.2021
-------------------------	------------------------	----------	-------------------------------------	--------------------

Høring av forslag til ny forskrift for teknisk standard på akvakulturanlegg- Kystverkets innspill

Kystverket viser til brev fra Fiskeridirektoratet av 14. april 2021 hvor forslag til ny forskrift for teknisk standard på akvakulturanlegg (NYTEK22) ble sendt på høring. Formålet med forslaget er å bidra til økt rømmingssikkerhet og foreslår blant annet å utvide formålet til ikke kun å gjelde flytende anlegg, i større grad stille funksjonelle krav til anlegget, gi næringen større fleksibilitet i valg av løsninger for å oppfylle forskriftens krav mv.

Kystverket har kommentarer til formålsbestemmelsen i forslaget (§ 1), og foreslått bestemmelse om forankring og posisjonering (§ 21), se under.

❖ Kystverkets merknader til forslag til formålsbestemmelse i ny forskrift

I forslaget foreslås det at formålsbestemmelsen i NYTEK22 skal lyde:

«Forskriften skal bidra til å forebygge rømming av fisk fra akvakulturanlegg i sjø, innsjø og vassdrag gjennom å sikre forsvarlig teknisk standard på anleggene.»

Videre uttales det i høringsnotatet fra Fiskeridirektoratet (s.14):

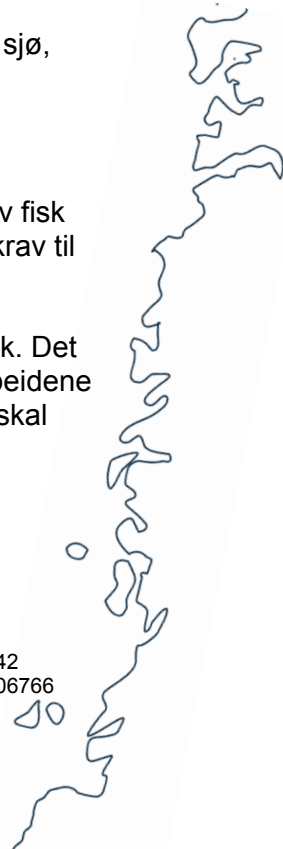
«Det understrekes at forskriftens formål er å bidra til å forebygge rømming av fisk fra akvakulturanlegg. Andre regelverk og andre sektormyndigheter kan stille andre krav til akvakulturanlegg for å ivareta andre hensyn, herunder menneskers liv og helse.»

Kystverket er enig i at et hovedformål med forskriften er å forebygge rømming av fisk. Det vises her til § 12 i akvakulturloven, som NYTEK22 blant annet er hjemlet i, og forarbeidene til denne (Ot.prp. nr. 61 (2004-2005)). Det uttales her at bestemmelsen blant annet skal forebygge faren for rømming av organismer. Kystverket vil imidlertid påpeke at det i påfølgende setning uttales at (vår understrekning):

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: <https://kystverket.no>

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

«Krav til utstyr og innretninger, samt bruken av dette kan imidlertid også ha betydning for forvaltningen av areal i og med at forsvarlige installasjoner, innretninger og utstyr, vil sikre at for eksempel oppdrettsanlegg ikke flytter seg og fører til ferdselshindringer».

Videre uttales det i forarbeidene til formålsbestemmelsen i akvakulturloven at (vår understrekning):

«...loven skal fremme næringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en bærekraftig utvikling omfatter også hensynet til hvordan akvakulturnæringen kan tilpasses hensynet til andre samfunnsinteresser i kystsonen samt hensynet til folkehelse, fiskehelse og -velferd.»

Kystverket er av den oppfatning at gjeldende rett legger til grunn at NYTEK22 også kan legge andre hensyn enn forebygging av rømming til grunn ved regulering av teknisk standard for akvakulturanlegg for fisk. Vi registrerer at Fiskeridirektoratet viser til at andre regelverk og andre sektormyndigheter kan stille andre krav til akvakulturanlegg for å ivareta andre hensyn. Kystverket vil bemerke at det så vidt oss bekjent ikke foreligger andre forskrifter og standarder som legger føringer for dimensjonering av akvakulturanlegg enn NYTEK og tilhørende NS9415. Selv om Kystverket i sine tillatelser etter havne- og farvannsloven stiller vilkår om forankring/fortøyning for å sikre anlegget mot avdrift som kan bli til fare for den alminnelige ferdsel, er vi av den oppfatning at en nærmere regulering av krav til teknisk standard for akvakulturanlegg for fisk også av hensyn til sjøsikkerhet (ferdselshindringer) vil være hensiktsmessig. I denne forbindelse vil vi vise til at det for aktører i næringen vil være enklere og mer forutsigbart å på forhånd ha kunnskap om hva som er påkrevd av anlegget av hensyn til sjøsikkerhet.

Kystverket vil i forlengelsen av foregående avsnitt knytte noen kommentarer til hvilke muligheter og begrensninger som ligger i havne- og farvannsloven når det gjelder regulering av teknisk standard for akvakulturanlegg. I havne- og farvannsloven av 2009 (nå opphevet) var det i § 26 gitt nærmere regler om alminnelige krav til tiltak. I bestemmelsens andre ledd var det en forskriftshjemmel som gav departementet mulighet til å gi nærmere regler om krav til planlegging, gjennomføring, drift og vedlikehold av tiltak. Til orientering ble det ikke gitt egen forskrift med hjemmel i denne bestemmelsen. I forbindelse med ny havne- og havnefarvannslov (2019-loven som trådte i kraft 1.1.2020) ble ikke denne bestemmelsen videreført. I forarbeidene til havne- og farvannsloven av 2019 (Prop. 86 L 2018-2019) ble det i denne forbindelse vist til at:

«Departementet er enig med lovutvalget i at det ikke er behov for en generell bestemmelse om alminnelige krav til tiltak, jf. gjeldende lov § 26. Krav til tiltak bør reguleres gjennom vilkår for tillatelsen, og vil ellers følge av annet regelverk. Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter regulerer for eksempel tekniske krav til byggverk og installasjoner».

Selv om havne- og farvannsloven i forbindelse med tillatelser til akvakultur som nevnt åpner for å stille vilkår om fortøyning/forankring for å forebygge negative konsekvenser for den alminnelige ferdsel, jf. lovens § 16 og den alminnelige vilkårlæren, er det havne- og farvannslovens system at generelle krav til tiltak reguleres i aktuell særlov. Selv om krav til teknisk standard for akvakulturanlegg i utgangspunktet er underlagt bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 29-5 (tekniske krav) og § 29-7 (krav til produkter til byggverk) er det akvakulturloven og NYTEK-forskriften som særlig regulerer kravene til teknisk standard.

Som nevnt over er Kystverket derfor av den oppfatning at NYTEK22 også bør legge andre relevante hensyn enn forebygging av rømming, herunder sjøsikkerhet, til grunn.

Kystverket foreslår at formålsbestemmelsen i NYTEK22 endres til (vår understrekning):

«Forskriften skal bidra til å forebygge rømming av fisk fra akvakulturanlegg i sjø, innsjø og vassdrag og forhindre at akvakulturanlegg flytter seg og fører til hindringer for den allmenne ferdselen gjennom å sikre forsvarlig teknisk standard på anleggene.»

❖ **Kystverkets merknader til forslag til bestemmelse om krav til forankring og posisjonering (§21) i ny forskrift**

I forslaget til NYTEK22 foreslås det å ta inn en ny definisjon av begrepet «posisjoneringssystem» slik at forskriften også blir tilpasset anlegg uten forankringssystem. Vi ser at den teknologiske utviklingen med nye former for akvakulturanlegg krever nye løsninger, og at et tradisjonelt forankringssystem ikke alltid vil være egnet. Det er positivt at forskriften nå presiserer dette.

I NYTEK22 foreslås det følgende bestemmelse om krav til forankring og posisjonering, jf. § 21:

«Forankring- og posisjoneringssystem skal ha tilstrekkelig kapasitet til å holde akvakulturanlegget i posisjon.

Dynamiske posisjoneringssystemer skal utformes slik at posisjonen kan opprettholdes ved definerte feil og skader i systemet og ved ulykkeshendelser.»

I høringsnotatet fra Fiskeridirektoratet uttales det i merknaden til bestemmelsen (høringsnotatets s. 21):

«I første ledd innføres det krav om at forankrings- og posisjoneringssystem skal ha tilstrekkelig kapasitet til å holde akvakulturanlegget i posisjon, ettersom dette er forankrings- og posisjoneringssystem sin hovedfunksjon.

I andre ledd innføres det krav til dynamiske posisjoneringssystem (DP-system). DP-system baserer seg typisk på automatisert styring av thrustere og propeller for å opprettholde en bestemt posisjon. DP-system må derfor utformes slik at posisjonen kan opprettholdes ved definerte feil og skader i systemet og ved ulykkeshendelser som kan føre til rømming. Kravet i andre ledd er tilsvarende krav som blir stilt i Forskrift om utforming og utrustning av innretninger med mer i petroleumsvirksomheten (innretningsforskriften) og kan oppfylles på samme måte.»

Kystverket ønsker å knytte noen kommentarer til dette. Gode og sikre forankrings- og posisjoneringssystem er viktige for sjøsikkerheten. Det er ulike grader av DP-systemer. Grovt sett er disse inndelt i tre, DP1, DP2 og DP3. DP1 taper posisjon ved enkeltfeil, DP2 skal være robust mot singel feil, mens DP3 skal være ytterligere beskyttet mot feil ved fysisk skille mot brann og vanninntrenging. Hvilken DP-klasse en innretning skal ha besluttet på bakgrunn av risikoanalyser for de konkrete operasjonen som skal foretas. Petroleumstilsynet har laget en veileder til bruk på norsk sokkel hvor ulike krav defineres til

ulike operasjoner (veileder til §90 i forskrift om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften))¹.

Vi vil bemerke at tradisjonell bruk av DP-systemer i hovedsak har dreid seg om aktiviteter i et bestemt tidsrom av varierende lengde (dykking, brønnboring etc). I noen grad er det unntak fra dette for innretninger som kombinerer anker og DP (eksempelvis floating production storage and offloading unit (FPSO)). Vi er ikke kjent med at det er innretninger som ligger permanent (over flere år) på DP. I DP-operasjon inngår vurdering av miljøforhold og værwindu, slik at operasjoner sikkert skal kunne stoppes/nedstenges dersom vilkår blir brutt.

Videre vil vi påpeke at permanent bruk av DP uten forankring vil kreve grundige risikovurderinger i forkant. Generelt kan lokaliteter langt til havs enklere klareres for DP uten forankring, ettersom en har tid til å etablere eksterne systemer/ressurser som kan stoppe/hindre avdrift. Responstid på ressurser og scenario for korrektive tiltak må da vurderes. Anlegget må også vurderes i forhold til rømming av fisk dersom det mister sin evne til å holde posisjon. Avdrift med «worst case» driftvinkel for anlegget må da vurderes (belastninger på not, rømming etc).

For lokaliteter tett på kysten, eller inne på kysten, vil det være enda mer kritisk med DP uten forankring ettersom tid fra tap av posisjon til mulig grunnstøting/konflikt med farled er mye kortere. Anleggets evne til å gjenvinne kontroll må også vurderes. Dersom et anlegg mister evne til posisjonering under sterk vind vil det kunne snu seg opp mot vinden igjen. Dette må vurderes for hvert enkelt anlegg.

Samme anlegg kan få ulike krav dersom det er flere lokaliteter som ønskes brukt. Det bør settes ulike krav til værwindu basert på de ulike lokasjoner. En må enten ha tid til å stenge ned og flytte seg til sikker posisjon, eller etablere eksterne ressurser eller foreta oppkobling mot ankere. Noen lokaliteter bør få krav om fortøyning, kombinert med DP. Dette for å ha en «safe haven» ved varsel om dårlig vær eller uforutsette hendelser. Vi vil også peke på at frekvens på feil/tap av posisjon er særdeles viktig for å definere anleggene med et konsept som skal bruke DP alene for posisjonering. Det er ikke kjent for Kystverket om frekvens på feil er definert inn i de ulike DP klassene. Modeller/krav for frekvens som leder til tap av posisjon bør utredes for anleggene i hvert tilfelle. Disse må støtte de krav som stilles fra offentlige myndigheter.

DP-anlegg for posisjonering er komplekse tekniske anlegg, og slik regelverket er foreslått utformet, kritiske for anleggets evne til å holde sin posisjon. En må derfor også rette fokus på kompetansekravene til de som skal operere, drifte og vedlikeholde DP-anleggene. Slike regler finnes i dag for skip og for flyttbare innretninger. Dette vil inngå i en større og prinsipiell diskusjon om slike anlegg blir å definere som skip eller anlegg, noe som også vil få konsekvenser for hvordan Kystverket forholder seg til merking av slike anlegg.

Prinsipielt anfører Kystverket at akvakulturanlegg skal merkes² som anlegg, og at skip utrustes med lanterner som skip. Det er da formålet med anlegget (operasjonell bruk/lovverk) som bestemmer hva det skal kategoriseres som, ikke designet eller utseende. Teoretisk sett kan da et anlegg ha to modus, en modus som anlegg på fast lokasjon og en modus som skip når det forflytter seg. Da må anlegget tilfredsstillende regelverket for begge moduser. Dette er tilsvarende som for flyttbare petroleumsinretninger (skip/oljeinstallasjon).

¹ [Veileder til aktivitetsforskriften](#)

² [Forskrift om farvannsskilt og navigasjonsinnretninger](#)

Kystverket vil avslutningsvis bemerke at vi stiller oss til disposisjon for Fiskeridirektoratet hvis det er behov for å utdype/klargjøre våre innspill.

Med hilsen

Trond Røren
fungerende direktør transport, havn og farlei

Paul Gustav Nyland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent